

เอกสารประกอบการบรรยาย
บทที่ 8 : การเขียนบทวิจารณ์ภาพยนตร์
วิชาการวิเคราะห์วิจารณ์ภาพยนตร์
ดร.พงศวีร์ สุภานนท์

NIGHT AT THE MUSEUM Ⓢ Ⓢ 1/2

คุณค่าของชีวิต กับพิพิธภัณฑ์อลเวง

ทันทีที่เห็นตัวอย่างหนังเรื่องนี้ ผมยอมรับตามตรงเลยว่า มันโดนใจมากครับ จะไม่ให้โดนได้อย่างไรละ ในเมื่อตอนเด็กๆ (จนถึงตอนนี้) เคยคิดเล่นๆ เหมือนกันว่า หากต้องอยู่ในพิพิธภัณฑ์คนเดียว จะทำไงดี? ซึ่งจุดหมายของความคิดดังกล่าวมัน ไม่ได้อยู่ที่ว่ากลัวจะต้องอยู่คนเดียวหรืออะไร แต่ในทางกลับกัน ผมกลัวว่าจะมีแขกที่ไม่รู้จักหรือไม่ได้รับเชิญ (ที่ไม่มีตัวตน) มาอยู่เป็นเพื่อนต่างหาก พูดง่าย ๆ ก็คือ 'ผี' นั่นเอง โดยเฉพาะสถานที่เกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์ และเชื่อว่าคงมีผู้อ่านจำนวนไม่น้อยที่คิดเหมือนผมเช่นกัน

วันเวลาผ่านไปหลายสิบปี ไม่รู้ว่าเป็นเพราะความบังเอิญหรือพรหมลิขิตที่ความคิดของผมถูกจุดไปถึงฝั่งออลลิวูด จนนำไปสร้างเป็นหนังเรื่องนี้ (แะๆ ดูจะเข้าข้างตัวเองมากไปหน่อย ว่าไหม?) ตัวละคร แลร์รี เดลีย์ (เบน สติลเลอร์) หนุ่มช่างฝันจิตใจดี ที่มีงานทำไม่เป็นหลักแหล่ง ทำให้ชีวิตไม่สามารถอิมพอร์ตได้ เป็นเหตุให้ภรรยา อีริคกา (คิม ลาเวอ์) และ นิค (เจ็ค เซอร์รี่) ลูกชายของเขา ต้องแยกทางกัน เขาจึงต้องทำทุกวิถีทางเพื่อให้ครอบครัวเขากลับคืนมาโดยเร็วที่สุด

ด้วยเหตุนี้ เดลีย์จึงต้องรับงานเป็นพนักงานรปภ.เด็กของพิพิธภัณฑ์ทางด้านประวัติศาสตร์แห่งหนึ่ง ซึ่งหากกล่าวถึงอาชีพดังกล่าว คงไม่มีใครปฏิเสธว่ามันเป็นอาชีพที่คนในสังคมยุคนี้มองข้ามอย่างดูถูกดูแคลนเสมือนเป็นอาชีพที่ด้อยค่า น่ารังเกียจยิ่งนัก แต่ทว่าความคิดของเดลีย์หาเป็นเช่นนั้นไม่ อาจเป็นเพราะงานของเขาที่ผ่านมาไม่มีความแน่นอนหรือถ้าคิดในมุมกลับกัน เขามองว่ามันก็เป็นอาชีพสุจริตงานหนึ่ง ยังดีกว่าไม่มีงานทำเลย แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นไม่ว่าเขาจะสมัครด้วยความเต็มใจหรือไม่ก็ตาม มันก็แสดงให้เห็นว่า งานนี้ถือเป็นบทพิสูจน์ด้านแรกที่เขาต้องใจหาเพื่อให้ลูกเมียได้เห็นถึงความมั่นคงในชีวิตของผู้ นำครอบครัว

การปฏิบัติหน้าที่ของเดลีย์ในวันแรก ดูเหมือนจะผ่านพ้นไปด้วยดี หากไม่มีเหตุการณ์ที่เขาไม่คาดฝันเกิดขึ้น เมื่อตึกพิพิธภัณฑ์ต่างๆ ภายในพิพิธภัณฑ์กลับมีชีวิตขึ้นมาอีกครั้ง ความโกลาหลอลุนวุ่นวายจึงเกิดขึ้น เขาต้องหาทางหยุดยั้งความโกลาหลนี้ให้ได้เร็วที่สุด เพราะนั่นหมายถึงชีวิตการทำงานที่เขวนอยู่บนเส้นด้าย ซึ่งเชื่อมโยงกับเส้นทางชีวิตครอบครัวของเขาเช่นกัน

จากเหตุการณ์ดังกล่าว สร้างความมั่นใจให้กับเดลีย์ไม่น้อย ว่าหุ่นภายในพิพิธภัณฑ์กลับมามีชีวิตอีกครั้งได้อย่างไร และเช่นกัน หากเป็นคนอื่น คงขวยหนีดีฝ่อลาออกไปแล้ว แต่สำหรับเขาแล้ว กลับเลือกที่จะทำอาชีพนี้ต่อไป สาเหตุที่ทำให้เขาตัดสินใจดังกล่าว อาจเป็นไปได้ว่า หากลาออกไปแล้วเท่ากับเขาผิดสัญญา ว่าจะนำเที่ยวพิพิธภัณฑ์แห่งนี้ ซึ่งเขาผิดสัญญาหลายครั้งหลายคราจนสร้างความเบื่อหน่ายให้กับลูกชายไม่น้อย หรือหากมองอีกมุมหนึ่ง เขาเป็นผู้สร้างความเสียหายให้กับพิพิธภัณฑ์แห่งนี้ จึงต้องการสะสางเหตุการณ์ดังกล่าวด้วยตนเอง หากเป็นเช่นนั้นจริง เท่ากับว่าลูกชายมีส่วนสำคัญต่อการตัดสินใจของเขา แม้ว่าเขาจะไม่เต็มใจนักก็ตาม นั่นแสดงให้เห็นว่า... อะไรก็ตามที่เกี่ยวกับครอบครัว คนที่เรารักแล้ว มนุษย์ย่อมทำได้ทุกอย่างเพื่อคนที่รักเสมอ

ไปมาๆ เท่ากับว่า เดลีย์ต้องแบกภารกิจรับผิดชอบทั้งเรื่องงานและครอบครัวในเวลาอันจำกัด ซึ่งนับว่าหนักหนาพอสมควรสำหรับตัวเขาที่เคยทำตัวสำมะเลเทเมามาก่อน แต่มันก็ถือเป็นบทพิสูจน์อย่างหนึ่งที่ทำให้เขาเรียกความเชื่อมั่นกลับคืนมาให้ได้อีกครั้ง ก่อนที่ทุกอย่างจะสายเกินไป

หากย้อนกลับไปถึงโครงเรื่องของหนังเรื่องนี้ ดูเหมือนว่ามันคงจะเป็นหนังที่ให้การตอบสนองความบันเทิงรื่นรมย์ตามแบบฉบับออลลิวูดอีกเรื่องหนึ่ง และแน่นอน จุดเด่นของหนังเรื่องนี้ที่ทำให้ผู้ชมตั้งหน้าตั้งตารอคอย คงอยู่ที่ฉากโกลาหลของการมีชีวิตของเหล่าหุ่นโชว์ภายในพิพิธภัณฑ์แห่งนี้ อย่างไรก็ตาม หากวิเคราะห์ลึกลงไปจะพบว่า หนังเรื่องนี้สามารถสะท้อนความเป็นไปของสภาพสังคมปัจจุบันได้อย่างชัดเจน โดยเฉพาะการนำเสนอมุมมองของมนุษย์กับการละเลยคุณค่าบางสิ่งบางอย่างบนโลกใบนี้ อย่างน่าเสียดาย

ฉากหนึ่งที่เดลีย์เข้าห้องสมุด เพื่อพยายามหาคำตอบว่าจะหยุดยั้งหุ่นพวกนี้ได้อย่างไร โดยคำตอบที่เขากำลังหานั้น เป็นข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องราวของคนในอดีตที่มีส่วนทำให้ประเทศของเขาอยู่รอดมาจนถึงวันนี้ ซึ่งได้ถูกจำลองเป็นหุ่นในพิพิธภัณฑ์ และกำลังมีชีวิตขึ้นมาในขณะนี้

ฉากดังกล่าวดูเหมือนจะทำให้เขามีความสุขในการหาคำตอบ และมีความรู้เพิ่มมากขึ้นอย่างไม่รู้ตัว หากมองในทางกลับกัน ถ้าหุ่นไม่มีชีวิตขึ้นมาหรือถ้าเขาตัดสินใจลาออกไปแล้ว ไม่รู้เหมือนกันว่าเขาจะคิดเข้าห้องสมุดหรือไม่

และหากเปรียบกรณีนี้กับคนในสังคมสมัยนี้แล้วละก็ ดูเหมือนห้องสมุดจะเป็นสถานที่รองรับของเหล่านักเรียน นักศึกษา หรือผู้สูงอายุที่ไม่มียานพาหนะในสังคมไปโดยปริยายทั้งที่จริงแล้วสถานที่แห่งนี้ทุกคนสามารถเข้าไปค้นคว้าความรู้เพิ่มพูนปัญญาได้ทั้งสิ้น

ถึงตรงนั้นมันสามารถเชื่อมโยงไปถึงสถานที่อื่นๆนอกเหนือจากห้องสมุดได้เหมือนกัน โดยเฉพาะพิพิธภัณฑ์ ซึ่งเป็นฉากหลักของหนังเรื่องนี้ จะเห็นได้ว่า นับตั้งแต่เกิดเรื่องโกทาลาหล่นวายุ ผู้ชมต่างให้ความสนใจสถานที่แห่งนี้เพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะหนุ่มสาววัยทำงาน มันน่าแปลกใจอยู่เหมือนกันว่า เหตุใดจึงต้องมีเหตุการณ์ที่สร้างกระแสก่อนแล้วผู้คนจึงค่อยมาให้ความสนใจนิยมนั้นได้... ที่ผ่านมานะเรารู้จักคุณค่าของมันในช่วงวัยเรียนเท่านั้น กลายเป็นข้อคำถามตามมาว่า... เหตุใดผู้ใหญ่จึงไม่ชอบเข้าสถานที่เหล่านี้ ทั้งๆที่ปลูกฝังให้ลูกหลานหมั่นเข้าไปศึกษาหาความรู้ แต่พวกเขากลับละเลยเสียเอง

นอกจากนี้ ไข่ว่าหนังจะนำเสนอให้เรา รู้จักคุณค่าของสถานที่ในสังคมบ้านเกิดเพียงอย่างเดียว แต่ยังนำเสนอมุมมองเกี่ยวกับการสร้างคุณค่าของตนเองเพื่อยกระดับความเป็นมนุษย์อีกด้วย จะเห็นได้ว่ามีหลายฉากด้วยกันที่เดลิย์พยายามขอโอกาสให้เขาได้แก้ตัวกับครอบครัวบ้าง ไม่ว่าจะป็นเจ้านายภรรยา รวมทั้งนิค ลูกชายสุดที่รักของเขา เพื่อพิสูจน์ให้ทุกคนได้เห็นความสามารถของเขา และถือเป็นการชดเชยที่ครอบครัวต่างให้ออกาส ส่งผลให้เดลิย์ได้พัฒนาตนเองก้าวไปสู่อีกระดับหนึ่ง ที่แม้ว่าจะไม่หรูหราทางฐานะ เศรษฐกิจ แต่อย่างน้อยๆมันก็สามารถทำให้เขามีสติและความมุ่งมั่นในการแก้ปัญหาอย่างมีประสิทธิภาพ และที่สำคัญ... มันทำให้เขาเห็นคุณค่าของตัวเอง อย่างไรก็ตาม การที่เดลิย์กำลังปฏิบัติหน้าที่อยู่นั้น ดูจะสวนทางกับกลุ่มรปภ.วัยใกล้ปลดเกษียณที่เคยพบกับเหตุการณ์ซุลมุนวายุในสถานที่แห่งนี้มาก่อน แต่กลับนิ่งเฉยไม่หาทางแก้ไข นักรอวันที่ตนเองจะพ้นจากตำแหน่ง ด้วยความคิดที่ว่า อาชีพนี้ทำให้พวกเขาไม่มีความก้าวหน้าในชีวิต และดูเหมือนจะนำเหตุการณ์ดังกล่าวมาหาผลประโยชน์แก่ตนเองและพวกพ้องอีกด้วย ถึงตรงนี้ก็แสดงให้เห็นว่า แม้ตัวละครทั้งสองกลุ่มจะมีอาชีพเหมือนกัน แต่ความคิดของพวกเขาช่างแตกต่างกันอย่างสิ้นเชิง

จริงอยู่ อาจมีความเป็นไปได้ว่า เพราะวัยของเดลิย์ ทำให้เขามีไฟและความคิดมุ่งมั่นที่จะปฏิบัติหน้าที่ให้ดี แต่ทั้งนี้ทั้งนั้น หากวิเคราะห์ลึกลงไป จะพบว่า เป็นเพราะพวกเขายึดติดกับกรอบความคิดเก่าๆต่างหาก ที่ทำให้ไม่มีความก้าวหน้าในชีวิต พวกเขาเฝ้าระวังรปภ.เป็นเพียงแค่อาชีพสำหรับคนที่มีการศึกษาน้อย และค่าตอบแทนต่ำ แต่ไม่ได้มองว่าอาชีพดังกล่าวก็สามารถเข้าห้องสมุด แสวงหาความรู้ เพิ่มพูนสติปัญญาให้ตนเองกลับมามีคุณค่าอีกครั้ง และเช่นกัน วัยเกษียณของพวกเขาใช้ว่าจะต้องหยุดนิ่งอยู่กับที่เสมอไป เหตุเพราะตราบได้ที่คนเรายังไม่หมดลมหายใจ ย่อมสามารถพัฒนาตนเองได้เสมอ

อย่างไรก็ตาม ไม่ว่าจะพวกเขาจะมีความคิดแตกต่างกันเพียงใด มันก็แสดงให้เห็นว่า... การที่คนเราจะมีความคิดดีหรือไม่มัน ขึ้นอยู่กับตัวบุคคลต่างหาก แม้ว่าบางอาชีพที่สงจริต และสวมตราของตนเองในสังคมแล้วแต่ตัวเองต่ำต้อย

ก็ตาม แต่ถ้าบุคคลนั้นมีจิตใจดี ความคิดดี ก็ไม่จำเป็นต้องปฏิบัติตัวต่ำต้อยตามไปด้วย... เหมือนอย่างที่เดลิย์เป็นอยู่ขณะนี้

นอกจากนี้ หากสังเกตให้ดี หนังเรื่องนี้พยายามละเกียดความเป็นไปของสภาพสังคมอเมริกาในยุคนี้ (อาจรวมถึงประเทศไทยด้วยแหละ) ผ่านตัวละครเจด (ไอเว่น วิลสัน) ฟูชนเผ่าควาบอย และนักรบโรมัน ซึ่งพวกเขาเป็นบรรพบุรุษผู้มีส่วนสร้างประเทศอเมริกา และทุกครั้งที่พวกเขาเจอกัน จะต้องทะเลาะกันทุกที ซึ่งหากดูผิวเผินมันก็คือฉากธรรมดาที่สร้างสีสันให้กับผู้ชมฉากหนึ่ง ทั้งที่ความเป็นจริงแล้ว ฉากดังกล่าวอาจต้องการสื่อให้ผู้ชมรับรู้ว่า บรรพบุรุษของพวกเขาที่มีมาและวัฒนธรรมที่แตกต่างจนอาจไม่ลงรอยกัน แต่ทั้งนี้เมื่อวันเวลาผ่านไป พวกเขาทั้งหมดสามารถหล่อหลอมให้เกิดประเทศที่มั่นคงไม่เป็นเมืองขึ้นของใคร เป็นแผ่นดินที่คนรุ่นหลานอาศัยอยู่ทุกวันนี้ แล้วเหตุใดคนประเทศเดียวกัน เชื้อชาติเดียวกัน จึงต้องทะเลาะกันแบบเอาเป็นเอาตายด้วย ซึ่งนับวันก็จะมีแต่ความรุนแรงเพิ่มขึ้นทุกที

หากจะกล่าวถึงบทสรุปของหนังเรื่องนี้ เห็นทีคงไม่ได้อยู่ที่ว่าเดลิย์จะสามารถหยุดความโกลาหลในพิพิธภัณฑ์แห่งนี้ได้หรือไม่ เหตุเพราะหากมองอีกมุมหนึ่ง ไม่ว่าจะเขาจะสามารถทำงานนี้สำเร็จหรือไม่ก็ตาม แต่การที่เขาพยายามหาทางแก้ปัญหาและทุ่มเทปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มที่ โดยไม่คิดน้อยเนื้อต่ำใจกับอาชีพของตน มันก็เพียงพอแล้วที่เขาจะสามารถพิสูจน์ให้ผู้ชมได้เห็นถึงคุณค่าของตัวเองอย่างแท้จริง สอดคล้องกับบทสนทนาของฟูชน *ประธานาธิบดีรูสเวลท์ (โรบิน วิลเลียมส์)* ที่ได้บอกกับเดลิย์ว่า "แม้ตัวเขาจะเป็นถึงประธานาธิบดีที่สามารถมองการณ์ไกลในการแก้ปัญหาก็ตาม แต่เขาก็ยังเป็นเพียงแค่หุ่นจำลองที่ให้ประชาชนได้ศึกษาหาความรู้กันเท่านั้น" คำพูดดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า... การรู้จักหน้าที่ที่ไม่ต่างจากการสร้างคุณค่าให้กับตนเองได้เหมือนกัน

เพราะฉะนั้น ถึงเวลาแล้วที่มนุษย์ทุกคนควรจะหันกลับมาใส่ใจให้ความสำคัญกับสิ่งรอบข้างที่เกี่ยวข้องกับพวกเขา เพื่อให้ทุกคนมีคุณค่าต่อกันและกัน... แต่ทุกวันนี้มันเสียตายเป็นมูลค่าของคนส่วนใหญ่หายไปหมดแล้ว กลายเป็นความไร้ค่าที่ถูกลิ้ม ปะปนมากับความหวาดระแวงกันและกัน จนถึงตอนนี้ไปๆมาๆ ดูเหมือนมนุษย์จะน่ากลัวกว่า 'ผี' ซะด้วยซ้ำ คิดแล้วน่าใจหายยิ่งนัก.....เฮ้อ!

🕒 พงศวีร์

อำนวยการสร้าง-ไมเคิล บาร์นาแดน, คริส โคลัมบัล, บ็อบ ดักเชย์, ฌอน เลวี/กำกับภาพยนตร์-ฌอน เลวี/บทภาพยนตร์-เบน การ์เรนท์, โธมัส เลนนอน/กำกับภาพ-กิลเลอร์โม นาวาโร/ลำดับภาพ-ดอน ชิมเมอร์แมน/ดนตรีประกอบ-อลัน ซิลเวอร์ทรี/ออกแบบงานสร้าง-คruz แปร/ออกแบบเครื่องแต่งกาย-เรเน เอพิฟ/ผู้แสดง-เบน สติลเลอร์ (แลร์ เดลิย์), คิม ลาเวอร์ (อิริคกา เดลิย์), เจ็ค เซอร์รี่ (นิค เดลิย์), ไอเว่น วิลสัน, โรบิน วิลเลียมส์

THE TRUTH ABOUT LOVE

รับได้ไหม... หากใจเดินสวนทาง

1/2

ความรักมีคุณสมบัติพิเศษ สามารถสร้างความสุขและความเจ็บปวดให้กับทุกคนได้โดยไม่มีใครคาดคิดมาก่อน บางคนอาจสรรเสริญกับความโชดกที่ได้อารมณ์มา แม้จะใช้เวลาเพียงน้อยนิดก็ตาม ขณะเดียวกันก็มีอีกหลายคน ที่เจ็บปวดกับความรักร้ายรุนแรงเนื่องจากเสียดายวันเวลาที่ต่างช่วยกันประคับประคอง แต่แล้วกลับไปไม่รอด... ด้วยเหตุนี้ มนุษย์จึงตั้งแบ่กับความรักรู้บ้อยครั้ง ด้วยคำถามที่ว่า "เราจะหนีจากความรักที่เป็นอยู่แบบนี้ได้อย่างไร...?"

โดยทั่วไป 'ความไม่แน่ใจ' ถือเป็นเรื่องปกติธรรมดาภายใต้ความรู้สึกนึกคิดของมนุษย์ทุกคน ทำให้สังคมมนุษย์ได้กำหนดกรอบกฎเกณฑ์ ค้นหาคำตอบของความไม่แน่ใจ เปรียบเสมือนแบบทดสอบ วัดความรู้ความเข้าใจและความสามารถ ให้บรรลุความคาดหวังที่ตนต้องการ

ถึงตรงนี้ก็เกิดประเด็นคำถามตามมาว่า "แล้วเรื่องความไม่แน่ใจที่มาจากความรัก เราสามารถหาคำตอบได้หรือไม่" เหตุเพราะการค้นหา หรือการไขว่คว้าหาความรัก มักไม่มีทฤษฎี หรือรูปแบบตายตัว เหมือนพระอาทิตย์จะต้อขึ้นทางทิศตะวันออก ต้องตกที่ทิศตะวันตก ซึ่งมันคงเป็นเช่นนั้นไม่มีเปลี่ยนแปลง แต่สำหรับเรื่องความรักที่เชื่อมโยงกับความไม่แน่ใจแล้ว ถือเป็นเรื่องยากที่จะค้นหาคำตอบให้กับมัน...

ช่วงเทศกาลวันวาเลนไทน์ อลิซ ฮอลบลูค (เจนนิเฟอร์ เลิฟ ฮิววิตต์) พยาบาลสาวสวย ได้รับการคัดเลือกกลับสารภาพรักกับเธอ ทางไปรษณีย์ ซึ่งเธอเข้าใจว่าจะส่งมาจาก แซม ฮอลบลูค (จิมมี นีสทรี) สามที่มีอาชีพหมอยามเพื่อเซอร์ไพรส์วันแห่งความรัก แต่แล้วแซมกลับปฏิเสธอย่างสิ้นเชิงว่าเขาไม่ใช่เจ้าของการ์ดใบนั้น และนับจากเหตุการณ์ครั้งนั้น อลิซก็เริ่มไม่แน่ใจในชีวิตรักหลังแต่งงาน

จากสถานการณ์ดังกล่าว ดูเหมือนจะสร้างความสับสนและอึดอัดใจให้อลิซไม่น้อย เพราะถ้าคำปฏิเสธของแซมเป็นจริง เท่ากับว่าความสัมพันธ์ระหว่างเธอกับเขา เริ่มต้นจิตจางลงทุกที และเธอคงยอมรับไม่ได้ ถ้าเป็นเช่นนั้น แต่อีกด้านหนึ่ง เธอกลับมีความหวังเล็กๆ ว่าคำปฏิเสธของเขา เป็นเพียงแค่การหยอกล้อ ด้วยเหตุนี้ อลิซจึงนำเรื่องราวที่เกิดขึ้นไปปรึกษากับ ฟิสิกซ์ (แคท มายท์) พี่สาวของเธอ

แต่แทนที่อลิซจะได้รับความช่วยเหลือจากฟิสิกซ์ ในทางกลับกัน พี่สาวของเธอกลับเป็นผู้สร้างความสับสนและอึดอัดใจถามซ้ำเติมเข้าไปอีก ด้วยการเดิมนให้เธอส่งการ์ดกลับ พร้อมกับข้อความโหม่งเส้าทางเพศให้กับแซม พร้อมกับอุปโลกน์ ลงชื่อ 'แอนโนนิมัส' หญิงสาวผู้ไม่มีตัวตน โดยมีสมมติฐานว่าหลังจากสามเริ่รับการการ์ดใบนั้น เขาจะบอกความจริงแก่เธอหรือไม่?

เดิมนี่ อลิซไม่กล้าเดิมนตามข้อเสนอของพี่สาว ด้วยเหตุผลที่ว่า ตอนนี้เธอยังคงไว้เนื้อเชื่อใจแซม แม้เหตุการณ์ครั้งนั้นจะทำให้เธอรู้สึกไม่แน่ใจกับความรักก็ตาม แต่ทั้งนี้ ในเมื่อเธอยังคงมีความเชื่อใจสามมี มันก็ไม่ใช่เรื่องเสียหาย

อะไรที่จะลองเดิมนกัน โดยหาว่าไม่ว่า ผลลัพธ์ที่ตอบกลับมา จะไม่เป็นไปตามที่เธอคาดหวัง ส่งผลให้เจ็บปวดใจมากขึ้นกว่าเดิมนหลายเท่า เพราะหลังจากที่แซมได้รับการการ์ดใบนั้น เขาพยายามซุกซ่อน ปกปิดไม่ให้อลิซรับรู้ และนั่นทำให้เธอคิดที่จะหาคำตอบของ 'ความไม่แน่ใจในรัก'

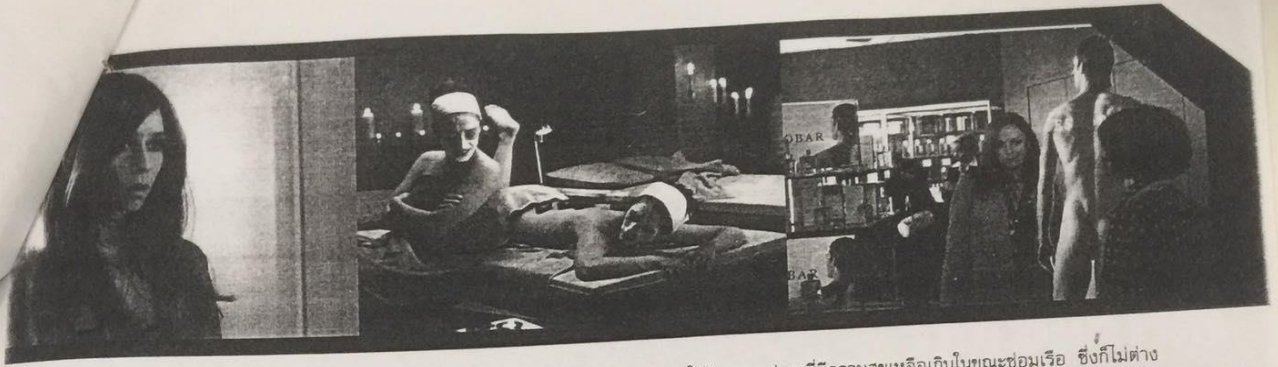
จากสถานการณ์นั้นเราสามารถสันนิษฐานถึงสาเหตุที่ทำให้แซมต้องปิดบังเรื่องการได้หลายประการด้วยกัน ประการแรก ถ้ามองในแง่ดี อาจเป็นเพราะเขาไม่ต้องการสร้างความวิตกกังวลให้กับภรรยา หรือในทางตรงข้าม เขาอาจเคยมีใจให้หญิงอื่นมาก่อน ก็เป็นไปได้ แต่ทั้งนี้ทั้งนั้น ไม่ว่าจะเป็นอย่างใด เขากลับไม่เคยคิดว่าการ์ดใบนี้จะถูกส่งโดยภรรยาของเขาเอง นั่นแสดงให้เห็นว่าเธอไม่เคยทำตัวให้เขาประทับใจในชีวิตหลังแต่งงาน แม้แต่น้อย

ปฏิบัติการต่อมา อลิซวัดใจสามมีอีกครั้ง ด้วยการปลุก 'แอนโนนิมัส' หญิงสาวไร้ตัวตน ให้มีชีวิต ทั้งยังลงทุนซื้อโทรศัพท์มือถือเครื่องใหม่ เพื่อส่งข้อความนัดเดทและภาพเซ็กซี่ ให้กับแซม และแน่นอนอย่างยิ่ง การกระทำดังกล่าวได้สร้างความกระวนกระวายให้กับแซมยิ่งนัก

แล้ววิธีการดังกล่าวก็ได้สร้างความตกตะลึงให้กับอลิซเป็นอย่างมาก เพราะเธอนึกไม่ถึงว่า แซมจะโทรกลับ และตอบรับ 'แอนโนนิมัส' ทันทีทันใด ดูเหมือนว่าเรื่องราวจะไกลห่างไปใหญ่ ในเมื่อวิธีการดังกล่าวของเธอ เพียงแค่ต้องการลองใจสามมี แต่กลับทำให้เธอต้องเจ็บซ้ำเพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตาม อลิซยังคงเดินแผนการต่อไป แม้ว่าฟิสิกซ์จะไม่เห็นด้วย

เหตุผลหนึ่งที่ทำให้พี่สาวไม่สนับสนุนอลิซ ซึ่งสวนทางกับครั้งแรก ที่ทำเดิมนกับน้องสาว อาจเพราะเธอได้ผ่านประสบการณ์เรื่องความรักมาแล้วเป็นอย่างดี จึงเป็นห่วงอลิซ ว่าจะทำตัวอย่างไร และสามารถยอมรับได้หรือไม่ หากการกระทำของเธอแสดงผลแห่งความเป็นจริง ซึ่งแตกต่างจากสิ่งที่เธอคาดหวัง หรืออีกนัยหนึ่ง ฟิสิกซ์อาจมองรูปการณ์ของอลิซออก ว่าท้ายสุดแล้วมันจะลงเอยรูปแบบใด เธอจึงปล่อยให้น้องสาวได้จัดการกับความรักด้วยตนเอง สิ่งเดียวที่ทำได้ คือเป็นที่ปรึกษาคอยดูแลห่างๆ

แล้วปฏิบัติการครั้งนี้ ก็ทำให้อลิซค้นพบความจริงที่ว่า แซมนอกใจเธอไป มีสาวอื่นที่ชื่อ แคทยา (แบรนกา คาคิค) สาวอาร์ตดีสง ขาวเซอร์เบีย เหตุการณ์

ดังกล่าวได้สร้างความโกรธแค้นให้อลิช เพิ่มเป็นทวีคูณ อย่างไรก็ตาม เธอยังคงมีความหวังเล็กๆว่า จะเรียกสามีกลับคืนสู่อ้อมอกเธอได้

ถึงตรงนี้ ผู้ชมอาจมองอลิชเป็นตัวละครที่มองโลกในแง่ดีตลอดเวลา แต่แท้จริงแล้ว เธอต่างหากที่ไม่สามารถรับความจริงที่เธอได้เห็นได้สัมผัสมาก่อนหน้านั้น ด้วยเหตุนี้ เธอจึงปฏิเสธความจริงที่ปรากฏขึ้นตรงหน้า ซึ่งสวนทางกับความคาดหวังที่เป็นความรู้สึกภายในใจเธอ อย่างสิ้นเชิง

อาจเป็นเพราะ อลิชหนีอยู่กับการหาคำตอบของความไม่แน่ใจเรื่องความรัก จึงทำให้เธอตัดสินใจเลือกที่จะเปิดเผยความจริงทั้งหมดให้แซมได้รับรู้ว่าเธอไม่มีลูกบอลิซ คือคนเดียวกัน พร้อมกับเฉลยเหตุการณ์ทั้งหมดที่เกิดขึ้นว่าเธอเป็นผู้วางแผนทั้งสิ้น นั่นถือเป็นเรื่องสุดท้ายที่เธอคาดหวังว่าจะเรียกความสัมพันธ์ระหว่างเธอกับแซมให้กลับคืนมาอีกครั้ง แม้มันอาจจะเลือนรางเต็มที!

บ่อยครั้งที่ผู้ชมได้เห็นฉากที่อลิซรดน้ำต้นไม้ ซึ่งมีการคลิกกลับไปนั้น ที่เธอได้รับจากบุรุษนิรนามปกคลุมในเงามืด คู่กับต้นไม้ของเธอ จากดังกล่าวสามารถสะท้อนบางสิ่งบางอย่างเกี่ยวกับความรักของเธอได้ว่า ระหว่างปฏิบัติการค้นหาคำตอบเกี่ยวกับความไม่แน่ใจในรัก เธอยังคงต้องการให้ความรักของเธอกลับคืนมามีชีวิตชีวาเหมือนดังสายน้ำที่เธอกำลังรดให้กับต้นไม้ เพื่อให้เจริญเติบโต ความรักก็เช่นเดียวกัน หากเปรียบการดูแลรดน้ำทุกวันเป็นการหันหน้าเข้าหากัน ปรับความเข้าใจกันมากขึ้น มันก็สามารถช่วยรักษาความรักของเธอ ให้ชุ่มฉ่ำยาวนาน และฉากดังกล่าวมันก็สามารถแทนความรู้สึกนึกคิดที่ซ่อนอยู่ในกันเบื้องหัวใจ ได้เป็นอย่างดี

อย่างไรก็ตาม ปฏิบัติการขั้นสุดท้ายของอลิชเอง ได้สร้างความเข้าใจผิดให้กับ *อาชีย์ เกรย์ (ดูเกรย์ ลิกอิตต์)* คนรักคนแรกของเธอ ผู้เป็นเพื่อนสนิทกับแซม เขาคิดว่าเธอกำลังตีตัวออกห่างสามี ทำให้เขามีความรู้สึกไม่ดีกับชีวิตคู่ของเธอ

หากจะกล่าวว่า อาชีย์คือตัวละครที่น่าสงสารเหลือเกิน คงจะไม่ผิดนัก เหตุเพราะเขาต้องทนแบกความเจ็บปวดจากรัก สองครั้งสองครา ครั้งแรกกับการอหึก ที่แซม เพื่อนรักของเขา แยกอลิซ ซึ่งเป็นคนเดียวกับที่เขาหลงรัก ครั้งต่อมา ด้วยความเข้าใจผิด คิดว่าเธอมีคนใหม่ ซึ่งการเจ็บปวดครั้งนี้ น่าจะมากกว่าครั้งแรก เพราะคู่กรณีของเขาไม่ใช่เพื่อนรัก จึงยากที่จะให้อภัย และหลบเลี่ยงไปจากความทรงจำ

อาชีย์ต้องทนทุกข์กับความเจ็บปวดที่ไม่สามารถหาความรักมาครอบครองได้ มีบทสนทนาฉากหนึ่งที่แซมถามกับอาชีย์ ขณะกำลังขอมเธอว่า "ทำไมถึงไม่มาเรือเล่นออกสู่ม่าน้ำเสีย" เขาตอบว่า "ยังไม่ข้านาญเส้นทางเท่าไร" คำตอบดังกล่าวเปรียบเสมือนความรักของอาชีย์ ที่เขาไม่แน่ใจว่ามันจะลงเอยในรูปแบบใด และ

ถ้าสังเกตให้ดี จะพบว่าอาชีย์มีความสุขเหลือเกินในขณะที่ขอมเธอ ซึ่งก็ไม่ต่างจากการที่เขาพยายามดูแลอลิชอยู่ห่างๆ และมันก็เพียงพอแล้วสำหรับเขา ในเรื่องของความรัก

ในขณะที่อลิชได้ความรักในแบบที่เธอต้องการ จนหลายคนอาจคิดว่าเธอกลับไม่สามารถรักษาประทับใจไปตลอดรอดฝั่ง ถึงตรงนี้เกิดประเด็นคำถามตามมาว่า แล้วเราจะเอาอะไรกับความรัก รวากันว่า "มีก็ทุกข์ ไม่มีก็ทุกข์"

แต่ประเด็นดังกล่าวหาใช่เรื่องสำคัญ เช่นเดียวกับทลรูปของอลิซ ไม่ว่าจะเป็นอย่างไร ลงเอยด้วยติดตามความคาดหวัง หรือจบลงด้วยการจากลา... ทางออกที่ดีที่สุด เห็นจะเป็นการหันหน้าเข้าหากัน หุดกันมากขึ้น ฟังกันมากขึ้น

อย่าปล่อยให้สิ่งที่ไม่เข้าใจกัน ล่วงเลยไปกับเวลาอันยาวนานอย่างไร้จุดหมาย เหมือนกับคู่รักของอลิซกับแซม ที่ในช่วงเวลาไม่กี่ปีในการเหยียวยาวเพื่อเรียกความสัมพันธ์กลับคืนมา มากจนไม่สามารถคาดการณ์ได้ว่า อนาคตข้างหน้าความรักของเขาทั้งสองจะจบลงอย่างไร แม้ว่าเธอจะยอมเปิดเผยความจริงทุกประการ รวมถึงอาชีย์ ที่เก็บความในใจไว้แต่เพียงผู้เดียว และเมื่อถึงเวลาที่อยากจะบอกรักแก่เธอ มันก็สายไปเสียแล้ว

หากย้อนกลับไปพิจารณาถึงวิธีการการหาคำตอบให้กับความไม่แน่ใจในรักของอลิซ เสมือนเป็นการลงใจแถมอย่างหนึ่ง เธอได้สร้างตัวละครและสวมบทบาทได้อย่างราบรื่น ถ้าหากนำผลงานการของเธอ มาเปรียบเทียบกับทฤษฎีพื้นฐานของการผลิตภาพยนตร์ จะพบว่า เธอเป็นทั้งผู้อำนวยการสร้าง เขียนบท ผู้จัดฉาก นักแสดง รวมถึงกำกับภาพยนตร์ ซึ่งถือว่าเยี่ยมยอดที่สุด และหายากมากที่บุคคลเดียวจะมีความสามารถหลากหลายเช่นนี้ แต่เหตุใดเธอกลับไม่สามารถทำหน้าที่ในการครองเรือนได้ดีเท่า

เฉกเช่นเดียวกับแซม ผู้เป็นสามีของเธอ ที่ประสบความสำเร็จในการเป็นทนายความ แต่ชีวิตครอบครัวของเขากลับล้มเหลวไม่เป็นท่า จนทำให้ในสายตาของผู้ชมรู้สึกว่า เขาต่างหากที่ตกเป็นจำเลยในข้อหาบ่อนทำลายคู่ โดยปริยาย... ระหว่างหน้าที่การงาน กับเรื่องครอบครัว อะไรรสำคัญกว่ากัน..?

คำตอบที่ได้ คงขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่าง ตามความคิดประสบการณ์ของแต่ละคนก็ได้เจอเจอ แต่สำหรับความคิดของผมแล้ว มันอยู่ที่สามัญสำนึกต่อความรับผิดชอบของแต่ละคนมากกว่า เพราะถ้าทุกคนมีสิ่งดังกล่าวติดตัวไม่ว่าจะเป็นเรื่องความรัก หรือเรื่องใดก็ตาม จะช่วยให้เกิดความไว้นั่นเชื่อใจ สามารถผูกมิตรสร้างสัมพันธ์ให้กับมนุษย์ได้ในที่สุด

ถึงเวลาแล้ว ที่ทุกคนต้องช่วยกันปลูกฝังและตระหนักถึงความสำคัญของตัวเอง รับผิดชอบ กันเสียที!

☺ พงศวีร์ สุภาณนท์

ผู้อำนวยการสร้าง-เทรซี่ อัดัม/กำกับภาพยนตร์-จอห์น เอช/บทภาพยนตร์-วิลเลียม จอห์นสัน, ปีเตอร์ บลอร์/กำกับภาพ-เกรย์แอม เฟร์/ลำดับภาพ-เดวิด มาร์ติน/ดนตรีประกอบ-เดบิ๊ วายซ์แมน/ออกแบบงานสร้าง-ไซมอน วอเทอร์ล/ออกแบบเครื่องแต่งกาย-แมรี-เจน เรย์เนอร์/ผู้แสดง-เจนนิเฟอร์ เลิฟ ฮิววิตต์ (อลิซ ฮอลบริค), ดูเกรย์ ลิกอิตต์ (อาชีย์ เกรย์), จิมมี มิลทรี (แซม ฮอลบริค), เคท มายท์ (ฟิลิซซี), แกรนท์ คาทิก (เค็ทท์)

Baise-Moi

มีหนังใหม่...ผู้ชายที่ไม่เคยสักคน

หากจะย้อนกลับไปประมวลถึงบทสรุปในแต่ละช่วงเวลาของชีวิตมนุษย์แล้ว นับตั้งแต่ช่วงวัยของการเป็นเด็ก วิถีรุ่น ผู้ใหญ่ ดูเหมือนแต่ละคนจะมีไคล้เม็กซ์ที่แตกต่างกัน และแน่นอนคงไม่มีใครจะลงท้ายแบบจบลงด้วยดีเสมอไปอย่างเออมีกันก็มีการผสมผสานระหว่างสละสลวยกับสยดสลายกันไป เพราะนี่คือสีสันของชีวิตในฐานะมนุษย์คนหนึ่งบนโลกใบนี้

มีคำกล่าวไว้ว่า "ชีวิตคนเรา ไม่ต่างจากการแสดงละคร" ตั้งนั้นในแต่ละวันของคนเรา มีเรื่องราวที่เกิดขึ้นเยอะแยะเต็มไปหมด ผ่านตัวละครมากมายหลายตลบมากมาย หากหลายประเภท รู้จักบ้างไม่รู้จักบ้าง โดยมีเราเป็นตัวละครหลักในการขับเคลื่อนไปจนถึงจุดไคล้เม็กซ์ ซึ่งจุดจบดังกล่าวมันมีแค่สองแบบเท่านั้น คือจบลงแบบแฮปปี้เอนด์ หรือไม่ก็ลงท้ายด้วยความผิดหวัง และแน่นอนอีกเช่นกันถ้าเลือกตอนจบได้ หลายคนคงจะเลือกแบบแรกมากกว่า เพราะมันส่งผลให้ได้รับถึงความสุขที่จะได้รับกลับไป นั่นแสดงให้เห็นว่า ความสุขยังเป็นสิ่งที่มนุษย์แสวงหาอยู่เสมอ

ซึ่งการแสวงหาความสุขนั้น จะว่าไปแล้วมันก็ไม่ต่างจากการกำหนดไคล้เม็กซ์ ชีวิตของคนเรา แต่ทั้งนี้จะแน่ใจได้อย่างไรว่าเราสามารถกำหนดตอนจบของชีวิตในแต่ละช่วงเวลาได้เสมอไป สิ่งจรรยาอย่างหนึ่งที่ว่า "ความแน่นอนคือไม่แน่นอน" จริงอยู่อาจจะมีการคนเร่เตรียมวางแผนชีวิตไว้ล่วงหน้าอย่างสวยหรูแต่ใครจะไปรู้ได้เลยว่าบทสรุปจะลงเอยตามที่ไดวางแผนไว้หรือไม่ ด้วยเหตุนี้จึงไม่ใช่เรื่องแปลกที่วันหนึ่ง ชีวิตมนุษย์จะเต็มไปด้วยเรื่องตลก และร้ายๆ ประปนกันไป ดังนั้นมนุษย์จึงต้องใช้เวลาในการ ทำความเข้าใจ เรียนรู้ กับสิ่งที่เกิดขึ้น เพื่อรองรับกับปัญหาและอุปสรรคที่ตามมาให้ทันก่อนที่จะสายเกินไป

อาจเป็นเพราะมนุษย์ทำความเข้าใจและเรียนรู้กับสิ่งที่เกิดขึ้นตลอดเวลา ทำให้พวกเขารับรู้กับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นรอบๆ ตัวไปโดยปริยาย จนดูเหมือนเรื่องราวที่เกิดขึ้นนั้นเป็นเรื่องปกติทั่วไปซึ่งสามารถเกิดขึ้นกับทุกๆ คน แม้บางครั้งมันจะเต็มไปด้วยความผิดหวังเจ็บปวดรวดร้าวอยู่ตลอดเวลาก็ตาม

ฉากเช่นเดียวกับ "มานู" (นำแสดงโดย Raffaella Anderson) และ "นาติน" (นำแสดงโดย Karen Lancaume) และสองสาวชาวฝรั่งเศส (จากเรื่อง Baise-moi ของผู้กำกับ Virginie Despentes) เต็มที่นั่นทั้งชาติและนานไม่รู้จักกันมาก่อน แต่มีเหตุบังเอิญทำให้พวกเขาได้มาพบกับ มานูนั้นเธอเป็นนักแสดงหนังโป๊ ซึ่งชีวิตของเธอคงสักคนไม่ได้เลยในเรื่องของเธอเรื่องราวกับความปรารถนาแห่งเช็กชัสนั้นคือสิ่งที่เธอต้องแลกมาเพื่อหล่อเลี้ยงชีวิตของเธอในแต่ละวัน วันหนึ่งระหว่างที่เธอนั่งดื่มเบียร์กับเพื่อนสาวอีกคนในสวนสาธารณะ ได้มีกลุ่มชายฉกรรจ์จับตัวเธอและเพื่อนไปข่มขืนในสถานที่แห่งหนึ่ง พวกเขาจับเธอสองคนออกคางเกงก่อนที่จะสอดใส่อวัยวะสืบพันธุ์ใส่ลงในช่องของพวกเธอ ก่อนที่จะข่มขืนพวกเธอเป็นการสังท้าย นาทีนี้คงมีแต่เสียงโหยหวนของเธอร้องดังลั่นกว่าใครเพื่อน แต่สำหรับมานูเองนั้นเธอกลับมีสีหน้าที่นิ่งเฉยความรู้สึกที่เขินขำไว้การข่มขืนเตรียมพร้อมยอมรับกับสิ่งที่กำลังจะเกิดขึ้นกับตัวเธออย่างเต็มที่ จหรือว่าเธอชอบทำเช่นนั้นกับชายแปลกหน้าเสมอไป

แต่ทั้งนี้คงต้องให้ความเป็นธรรมชาติแก่เธอด้วยเหมือนกัน หากมองไปมุมกลับกันแล้ว เพราะเธอเป็นนักแสดงหนังโป๊ จึงอาจชินกับฉากที่ต้องมีเช็กชัอยู่เรื่อยไป กลายเป็นความซ้ำของไปในที่สุด ซึ่งในหัวเวลานี้ สิ่งที่เธอเผชิญมันไม่ใช่ในฉากที่จำลองการแสดงใดๆ ทั้งสิ้น มันคือฉากในชีวิตจริงที่เธอกำลังสวมบทบาทอยู่ในฐานะผู้ถูกกระทำทางเพศอย่างชัดเจน อย่างไรก็ตามไม่ว่าฉากดังกล่าวจะเป็นฉากในหนังหรือชีวิตจริงก็ตาม สิ่งที่เธอกระทำลงไปนั้นดูเหมือนไม่ได้เกิดจากความเต็มใจของเธอเลยสักครั้ง แต่เธอก็ยังคงรับสภาพกับสิ่งที่เกิดขึ้นรอบตัวเธอได้อยู่เรื่อยไป

สมานาตินในตัวหนึ่งไม่ได้บอกรายละเอียดเกี่ยวกับตัวเธอมากนัก อย่างไรก็ตามก็รู้ว่าเธอ
รู้สึกดีเกี่ยวกับบรรดาผู้กระทำความชั่วทั้งหลาย หน้าที่ซึ่งช่วยตัวเองอยู่ตาม
ลำพังทั้งโอกาส เธออาศัยกับเพื่อนสาวอีกคนที่ดูเหมือนไม่ลงรอยกัน จนเป็นเหตุให้เธอมี
อันต้องแยกห่างจากกัน ในขณะที่เธอกำลังมีปัญหาเกี่ยวกับโครงการที่ตัวเองก่อตั้ง
เมื่อแฟนหนุ่มของเธอพบว่าเธอถูกหลอกลวงทางเพศ เธอไม่พอใจกับคำถามที่ว่า "ใครข่มขืนเธอ"
เพราะเธอมองว่าเขาน่าจะถามถึงความรู้สึกหรือของความเป็นผู้หญิงมากกว่าที่จะคอยตามบุคคล
ที่มาข่มขืนเธอ เธอกับเขารังมีปากเสียงกันขึ้น และลงเอยด้วยเสียงจากกระบอกปืนจาก
การกระทำของเธอ

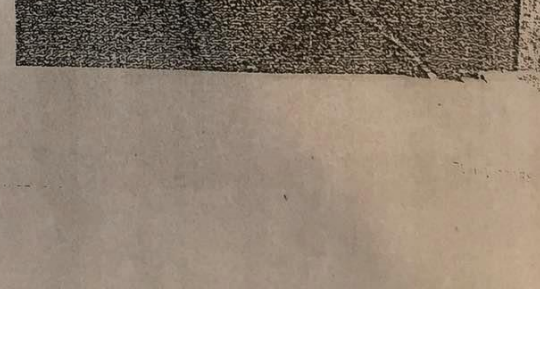
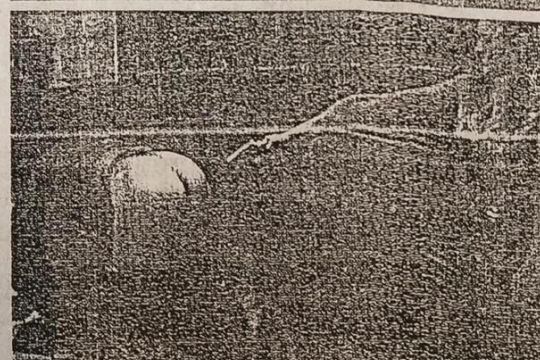
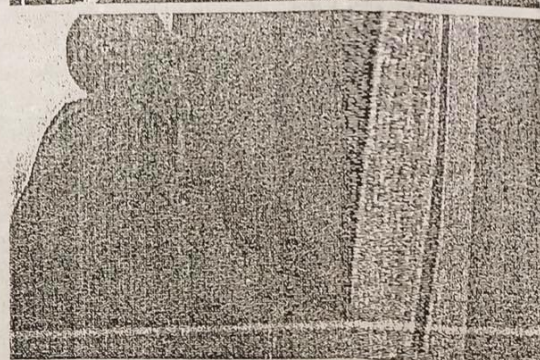
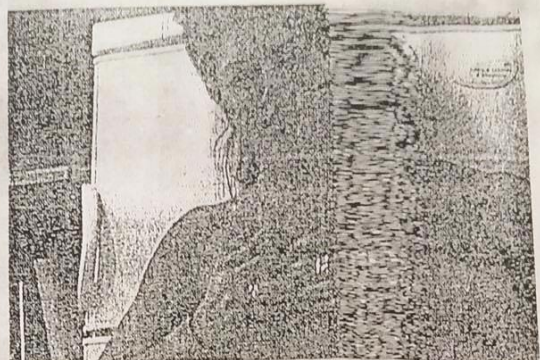
และแล้วทั้งนาตินและมานูก็ได้มาเจอกันโดยบังเอิญที่สถานีรถไฟ เพียงเพื่อเหตุผลเดียว
กันคือ ต้องการหนีจากเรื่องราวอันเลวร้ายให้พ้น มานูเชิญชวนให้นาตินตีความคดีของเธอไป
ด้วยกัน เธอตอบรับแล้วทั้งคู่ต่างก็ท้อใจกันและกัน ซึ่งหากจะหาเหตุผลถึงการกระทำของ
มานูที่เชิญชวนนาตินคิดหนีไปด้วยกันนั้น เป็นไปได้ว่า เธออยากจะทำบางอย่างบางอย่างที่
ซ่อนอยู่ภายใต้จิตใจของเธอออกมาอย่างเต็มที่ มันก็เหมือนกับคนทั่วไปๆ ที่เลือกวิธีการแก้แค้น
ให้ตัวเองไปได้ระดับหนึ่ง ก่อนที่จะหันกลับมาใช้ชีวิตปกติ อีกประการหนึ่งการที่นาตินเป็น
ผู้หญิงก็มีส่วนช่วยในการตัดสินใจทำให้หลอนเลือกเธอมาเป็นคู่หูในการเดินทางครั้งนี้ เพราะ
อย่างน้อยๆ พวกเขาทั้งสองคนก็น่าจะรับรู้อะไรถึงหัวอกของความเป็นผู้หญิงได้เหมือนกัน

แต่แล้วอาจเป็นเพราะมานูคิดว่า สิ่งที่จะกระทำลงไปนั้น มันเป็นเพียงแต่ความ
ปลดปล่อยชั่วคราวเท่านั้น เพราะแน่นอนแล้วหลังจากเสร็จภารกิจนี้แล้ว หลอนต้องกลับไปพบ
กับเรื่องราวเดิมๆ อันแสนน่าเบื่อหน่ายอย่างไม่รู้จบรู้อิ้น และหนึ่งในนั้นคือผลลัพธ์ที่เธอได้ก่อไว้
จากโครงการของเธอ ที่สำคัญเธอค้นพบแล้วว่า การปลดปล่อยเพียงแค่นี้มันไม่พอ
จริงๆ โดยไม่มีจุดหมายปลายทาง วิธีการนี้ไม่สามงกับคนมันดันที่ฝังกรุ่นกับเหตุการณ์ที่ผ่าน
มาของเธอตลอดช่วงชีวิตได้เลย กลายเป็นภาพความแห่งทรงจำอดีตที่คอยตามความเจ็บปวด
อยู่เสมอมา ด้วยเหตุนี้ถึงเวลาแล้วที่เธอจะเอาคืนกับเพศชายทุกคนที่เป็นต้นเหตุให้ชีวิตของเธอ
ลงเอยกับความรู้สึกแบบนี้

ฉากหนึ่งที่เธอเข้าไปในสถานบริการแห่งหนึ่งซึ่งเธอไม่รู้ว่ามันคืออะไรในขณะนั้น โสภรดา
เพศชายที่กำลังเข้าด้วยเข้าเขมกับพนักงานสาวสวยตาที่หลายคู่ ลากคังกล่าวไม่มีบทสนทนาใดๆ
ทั้งสิ้น มีเพียงเสียงปิ่นกระหน่ำไม่ยั้ง ไม่มีความเกรงใจผู้ชม เสมือนเป็นความตั้งใจของผู้กำกับ
ที่ต้องการขบขู่ให้รู้ว่านี่แหละคือสังคมของพวกเขาอย่างแท้จริง ที่เหลือหลอนมาจากความ
เหลวแหลกของเพศชาย ซึ่งมีผลทำให้พวกเธอต้องลงมือทำเช่นนั้นอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ยังไม่
ทันที่พวกเธอจะเดินออกจากสถานที่แห่งนั้น ปรากฏว่าเธอพบว่ามีชายคนหนึ่งรอดจากน้ำมือ
พวกเธอ เพชงเธอ ว่าแล้วเธอก็ให้เขาถอดกางเกงออกมา ขึ้นไปนั่งโถงบันไดขยับไม้รับแขก
เธอก็ขึ้นไปไปในทวารของชายคนนั้น พร้อมกับเสียงบันเพิมทำฟังไม่ได้ศัพท์ ก่อนที่จะลงเอย
ด้วยเสียง...บึง...การวาร์ของชายคนนั้น นี่เป็นเพียงหนึ่งในหลายๆ ฉากที่น่ามาบรรยายเล่าสู่
กันฟัง ซึ่งนับจากครั้งเรื่องหลังเป็นต้นไป ผู้ชมจะได้เห็นฉากที่รุนแรงแบบเดียวกันให้เห็นเต็ม
หมด แต่สำหรับฉากดังกล่าวมันก็น่าเพียงพอแล้ว ที่สะท้อนได้ว่าพวกเธอมีความรู้สึกกับเพศชาย
อย่างน้อยเพียงใด

ถึงตรงนี้แล้วหากจะหาบทสรุปของมานูและนาตินแล้ว มันคงจะลงเอยในทางลบ
อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ซึ่งมันก็มีสองแนวทางอีกเหมือนกันระหว่าง "เลือกที่จะมีชีวิตอยู่" หรือ
"เลือกที่จะระงับชีวิต" ซึ่งขึ้นอยู่กับว่าพวกเธอต้องการแบบไหนมากกว่ากัน แต่ทั้งนี้ไม่ว่าพวกเธอจะ
เลือกแบบไหนก็ตาม ท้ายที่สุดแล้ว ทุกทางเลือกของพวกเธอก็คือ "โคล้แม็กซ์ของชีวิต" นั่นเอง
และถ้าพวกเธอมีสิทธิ์เลือกได้ เท่ากับว่ามนุษย์สามารถเลือกกำหนดโคล้แม็กซ์ชีวิตของพวกเขา
ได้เช่นกัน โดยมีสภาพแวดล้อมเข้ามาเกี่ยวข้อง แต่ละวินของชีวิตที่ผ่านมาจากพวกเธอมีแต่เรื่อง
อัคตนาหะอะไรจนเสียแบบคอไม่ไหวแล้ว จึงอาจเป็นเหตุผลหนึ่งบีบรัดให้พวกเธอตัดสินใจ
กระทำเช่นนี้ ซึ่งมีผลเชื่อมโยงต่อการกำหนดชะตาชีวิตของตนเองได้เหมือนกัน

อย่างไรก็ตามหากพวกเธอตัดสินใจเลือกกำหนดโคล้แม็กซ์ของชีวิตไว้แล้วไม่ว่าจะเป็น
แบบใดก็ตาม จะแน่ใจได้อย่างไรว่ามันสามารถเป็นไปตามที่พวกเธอได้เลือกไว้ ก็อย่างที่สัง
กรรม ของมนุษย์ได้บอกไว้ตั้งแต่แล้ว "ความแน่นอนคือไม่แน่นอน" เหมือนกับพวกเธอที่
คิดไม่ถึง เลยว่าเรื่องราวมันจะมีความเลวร้ายมากเพียงนี้ ดังนั้นเราไม่สามารถหาความ
แน่นอนได้เลย หรือไม่บนโลกใบนี้ ยกเว้นแต่ในเรื่องของทฤษฎีและความน่าจะเป็นที่ถูก
กำหนดมาแล้วก่อนหน้านี้ แต่สำหรับพวกเธอแล้วมันเพียงสิ่งเดียวที่ดูเหมือนจะมีความแน่นอน
นั่นก็คือ "ผู้ชายรอบๆ ตัวเธอมีแต่เหยื่อ ทุกคน"

BLUE VELVET

DEG, 1986

กำกับ เดวิด ลินช์ / อำนวยการสร้าง เฟรด คาร์โซ่ / เขียนบท เดวิด ลินช์ / กำกับภาพ เฟรเดริก เฮอร์มส์ / ลำดับภาพ คูเวยัน ดันแฮม / ดนตรี แอนเจโล บาคาลาเมนตี / ออกแบบสร้าง แพทริเซีย นอร์ริส / เทคนิคพิเศษ เกริกก์ ฮัลล์, จอร์จ ฮิลล์ / เครื่องแต่งกาย กลอเรีย ลัฟไรต์ : สี, 120 นาที
ผู้แสดง : วิลล์ แม็คแคลแลน (เจฟฟรีย์ โบมอนท์), อีซาเบลล่า รอสเซลลินี (โดโรธี), เดนนิส ฮอปเปอร์ (แฟรงค์ บูธ), ลอรา เดิร์น (แซนดี้ วิลเลียมส์), โยป แลนจ์ (คุณนายวิลเลียมส์), คีน สตีลเวลล์ (เบน)

Blue Velvet เป็นหนังเรื่องแรกนับแต่ Eraserhead เมื่อปี 1978 ที่ เดวิด ลินช์ ทำจากบทของตัวเอง ถ้าจะเทียบกับ The Elephant Man (1980) และ Dune (1984) แล้วก็หนังเล็ก ๆ ที่มีความเป็นส่วนตัวมากกว่า

ลินช์กล่าวไว้ว่า “Blue Velvet เป็นหนังอเมริกันแท้ ผมสร้างบรรยากาศของหนังโดยอาศัยแรงบันดาลใจจากเมืองสโบเคน ในอ็อกซิงตันซึ่งผมเคยอยู่สมัยเด็กๆ ชื่อเมืองลัมเบอร์ตันในหนังก็เป็นชื่อจริง ในอเมริกามีเมืองชื่อนี้อยู่หลายแห่ง เราเอาสัญลักษณ์ของตำรวจและอะไรต่าง ๆ มาใช้ได้ ตอนหลังผมถึงได้มีไอเดียแปลก ๆ หารถบรรทุกไม้ (lumber trucks) มาให้วิ่งผ่านไปมา และให้มีเสียงประกาศจากวิทยุว่า “เมื่อสิ้นเสียงต้นไม้ล้มจะเป็นเวลา...” ลูกเล่นเหล่านี้สืบเนื่องมาจากชื่อเมืองทั้งนั้น

“หนังมีส่วนเกี่ยวกับตัวผมเองอยู่ไม่น้อย ผมให้ไคลด์แต่งตัวเหมือนที่ผมเคยแต่ง พ่อผมเคยทำงานวิจัยให้กระทรวงเกษตรอยู่ในรัฐอ็อกซิงตัน ผมก็เลยคุ้นกับป่าไม้มาตั้งแต่เด็กๆ คุณจะเห็นว่าผมเปิดเรื่องด้วยภาพรั้วไม้และกุหลาบ มันทำให้นึกถึงครั้งเก่า ๆ แล้วก็มีความสุขดี”

ในหนังของ พอล แวริโอเวน เรื่อง Flesh + Blood (1985) มีอยู่ฉากหนึ่งแวริโอเวนให้พระเอกนางเอกนั่งฝากรักกันอยู่ใต้ต้นไม้เบื้องหลังไกลออกไปเป็นทิวทัศน์สงบงดงาม แต่บนกิ่งไม้นั้นมีศพกำลังเน่าเปื่อยแขวนอยู่ การจัดภาพสวยงามลงตัว ไม่เหมือนกับอยู่ดี ๆ เอาสีดำไปป้ายลงบนภาพเขียนสีสวย แต่ก็ให้อารมณ์ขัดแย้งรุนแรงไม่แพ้กัน Blue Velvet เป็นหนังลักษณะนั้น นับแต่ฉากเริ่มแรกที่พ่อของตัวเอกเป็นลมล้มลงบนสนามหญ้าบ้าน โดยมีเสียงเพลง Blue Velvet ของ บ็อบบี้ วินตัน กังวานหวานเป็น

แบ็คกราวนด์ไปเลยทีเดียว

Theme ของหนังที่ชัดเจนมากคือสังคมมนุษย์ของเรานั้น มันมีทั้งความงดงามและความอัปยศอยู่ร่วมกัน พังดูแล้วไม่ใช่เรื่องที่แปลกประหลาดน่าสนใจอะไรเลย ความน่าดูของหนังเรื่องนี้จึงอยู่ที่วิธีการนำเสนอโดยเฉพาะ ซึ่งเดวิด ลินช์ก็ดึงความสนใจได้ตั้งแต่ฉากแรก ภาพเปิดเรื่องเป็นภาพท้องฟ้าสดใส แล้วกล้องก็ค่อย ๆ ทล่ลงมาที่รั้วไม้เตี้ย ๆ โปร่ง ๆ ทาสีขาวตัดกันกับกุหลาบหน้ารั้วซึ่งออกดอกสีแดงจัดบานสะพรั่ง แนวทางของกล้องและสีสันของภาพตรงข้ามกันเลยทีเดียวกับชื่อตูดท้ายของฉากซึ่งกล้องค่อย ๆ แพนจากร่างบนพื้นสนามแล้วโคลสต่ำลงไปทีพื้น ถ่ายแหวกคันทูเข้าเข้าไปเห็นแมลงสีดำตัวโตเต็มจอ และเสียงของแมลงก็ดังอื้ออึงขึ้นมากลบเสียงอื่น ๆ จนหมดสิ้น การถ่ายระยะโคลสอัพและเอ็กซ์ตรีมโคลสอัพมีบทบาทอย่างมากในหนังเรื่องนี้ อาจเพราะมันสื่อถึงพฤติกรรมและเคราะห์กรรมของตัวละครได้ดี

Blue Velvet ของเดวิด ลินช์คืออันตรายเป็นที่ลึกลับ และคือความเขี้ยว ความมืด การปิดบัง หรือแม้แต่โซ่กัน เป็นทั้งการห้ามและชวนให้สำรวจลึกในเวลาเดียวกัน

เจฟฟรีย์ (ไกล์ แม็คเนลเลน)
 ตัวเอกของเรื่องเป็นเด็กหนุ่มท่าทางสะอาด
 หมดจด ซึ่งบังเอิญไปพบใบหูคนข้างหนึ่ง
 อยู่ในที่รกรุงรังขณะเดินกลับจากเยี่ยมพ่อที่
 โรงพยาบาล เขาเอาใบหูไปส่งให้ตำรวจ
 ตามหน้าที่ของพลเมืองดี แล้วก็ไปยอม
 หยุดอยู่เพียงแค่นั้น หลังจากฉากที่สถานี
 ตำรวจ ฉากต่อมาเป็นฉากตรวจค้นบริเวณ
 ที่เจฟฟรีย์พบใบหู ซึ่งเริ่มต้นโดยให้กล้อง
 โคลสเข้าไปที่คำว่า Do not cross บนริบ-
 บิ้นซึ่งคงจะคาดกันบริเวณอยู่ แล้วก็ไม่มีใคร
 คนหนึ่งเอารถไครมาตัดฉับขาดไป และ
 ในฉากถัดมาขณะที่เจฟฟรีย์เดินไปสอบ
 ถามเรื่องจากนายตำรวจซึ่งอยู่บ้าน
 ไกล ๆ ก็มีการซ้อนภาพใบหูขึ้นมาให้
 กล้องโคลสเข้าไปที่รูหูจนดำมืดเต็มจอ
 เหล่านี้คือวิธีบอกย่ำว่าเจฟฟรีย์กำลังก้าวไป
 จากขอบเขตที่เขาเคยอยู่ไปสู่อีกขอบเขต
 หนึ่งที่อันตราย จากโลกที่สะอาดสว่างไปสู่
 โลกที่มีคดและสกปรก

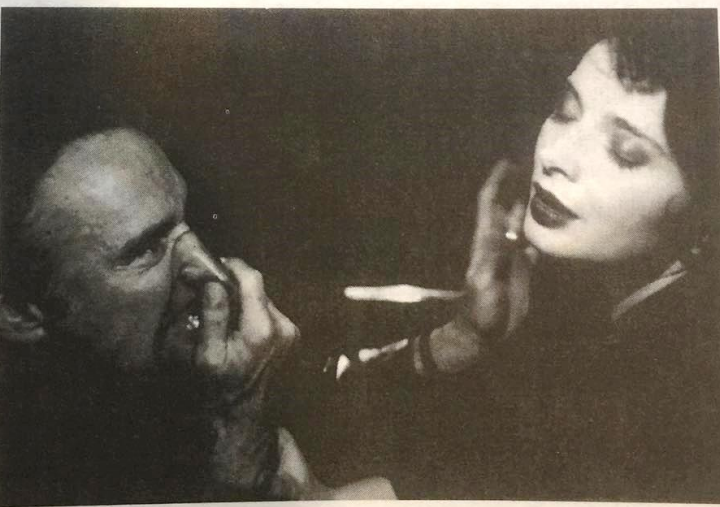
การสื่อความหมายของลินซ์มีอารมณ์
 ชื่นแ่งอยู่ในน้อย ตอนที่เจฟฟรีย์เดินออก
 จากบ้านไปหานายตำรวจ ป้ากับแม่กำลัง
 นั่งดูโทรทัศน์อยู่ ภาพในจอเป็นภาพคน
 กำลังย่องขึ้นบันไดซึ่งแม่จะเห็นเพียงช่วง
 เท่าที่รู้สึกได้ทันทีว่า ทำทางอย่างนั้นจะ
 ต้องเป็นผู้ร้ายแน่นอน เมื่อคนตีเปิดช่อง
 บันไดก็ย่องเข้าบ้าน

พล็อตหนังจริงๆ ไม่มีอะไรมากนัก
 เจฟฟรีย์อยากจะทำเรื่องใบหูเพื่อสร้าง
 ความประทับใจให้กับแซนดี้ (ลอรา เดิร์น)
 ลูกสาวคนสวยของนายตำรวจ แต่แล้วก็
 ดล่ำดัวเข้าไปมีความสัมพันธ์กับโคโรลี (อิ-
 ซาเบลล่า รอสเซลลินี) นักร้องสาวที่
 เกี่ยวข้องอยู่กับแฟรงค์ (เดนนิส ฮอปเปอร์)
 วายร้ายจอมซาดิสม์ ได้ล้มลงเช็กซ์แบบ
 ซาดิสม์ซึ่งเป็นคนละเรื่องกับความรักบริสุทธิ์
 ที่แซนดี้มีให้ กว่าที่ยังตัวเอาไว้และดูดีทุกอย่างลงก็เกือบจะ
 สายเกินไปเสียแล้ว

ฉากสุดท้ายของเรื่องเริ่มต้นโดยให้กล้องถอยออกจากระยะ

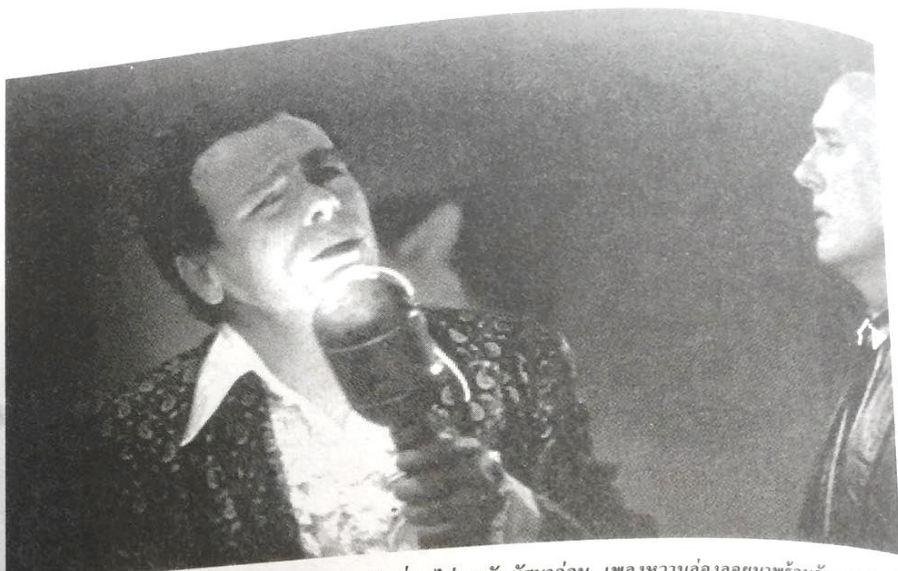
เจฟฟรีย์ (ไกล์ แม็คเนลเลน) ซ่อนตัวในห้องของโคโรลี (อิสซาเบลล่า รอสเซลลินี) เพียงหวังได้ข้อมูลบางอย่างเกี่ยวกับบุคคลที่เขาพบ สิ่งที่เขาได้รับหลังจากถูกเธอจับได้คือบทเรียนเหนือคำบรรยาย

โคโรลีต้องรองรับอารมณ์วีปริดของแฟรงค์ (เดนนิส ฮอปเปอร์) เพราะเขาจับตัวลูกของเธอไว้ เจฟฟรีย์ต้องเห็นภาพโดยไม่อาจหลีกเลี่ยง ถ้าไม่มองก็ต้องได้ยินเสียงสุดแสบอย่างเมามันของแฟรงค์

เอ็กซ์ตรีมโคลสอ้าปากใบหูของเจฟฟรีย์ที่นอนอาบแดดสดใสอยู่
 เป็นการถอนตัวจากโลกมืดกลับสู่โลกสว่าง ภาพที่เรียงลำดับถัด
 จากนั้นดูสะอาดสวยงามไปหมด พ่อของเจฟฟรีย์ซึ่งหายป่วยแล้ว

คุยกับพ่อของแซนที่อยู่ใน
สนาม พลังร้องทักทายมา
อย่างอารมณ์ดี คุณแม่สอง
คนคุยกันอยู่ในห้องนั่งเล่น
ใส่ชุดสีขาวเหมือนกันราว
กับคู่แฝด แซนคืออยู่ในครัว
กับคุณป้ากำลังมองคุณโร-
บินที่เหมือนกับบินออกมา
จากความฝันอันสวยงาม
ของเธอ ผิดกันที่ว่าเจ้าตัว
นั้นมันคาบแมลงสีดำตัวโต
เอาไว้ในปาก เพลง
ประกอบตลอดช่วงนี้เป็น
ธีมรักหวาน ๆ ของเจฟฟรีย์
กับแซนดี แล้วภาพก็ไล่ถู
จากเปิดเรื่องกลับไปสู่

การตามรอยแฟรงค์ พาเจฟฟรีย์ล่ำเข้าไปโลกมืดที่เขาไม่เคยสัมผัสมาก่อน เพลงหวานล่องลอยมาพร้อมกับการแสดงท่า
ร้องของเบน (คีน สตีลเวลล์) อีกหนึ่งคู่ของความงามและความอัปลักษณ์ที่มีให้ไต่ยีนและได้เห็นตลอดในหนังเรื่องนี้

ห้องฟ้าสดใส แต่ความรู้สึกนั้นแตกต่างกัน เพราะได้เห็นกันเสีย
แล้วว่าในความสวยงามนั้นเมื่อเข้าไปดูใกล้จริง ๆ มันมีอะไรแฝงอยู่
เหมือนกับเจ้านกโรบินตัวนั้น ดูไกล ๆ เห็นว่ามันเป็นเพียงนกที่สวยงาม
แต่เมื่อดูใกล้ ๆ เห็นว่ามันคาบอะไรอยู่ก็ได้ความรู้สึกไปอีกแบบ

ช่วงกลางของหนังเรื่องนี้ค่อนข้างน่าอึดอัด เพราะส่วนใหญ่
เป็นเหตุการณ์ช่วงกลางคืนและถ่ายโดยใช้แสงน้อย โดยเฉพาะฉาก
ในห้องของโดโรธีที่ทิมสลิ้มสลีอยู่ตลอด ในความมืดนั้นใช้
ประโยชน์จากสีสั่นและระยะภาพไม่ได้มาก แต่เวีด ลินซ์ก็ใช้
ประโยชน์จากเสียงได้ดี ทั้งเสียงดนตรีและซาวนด์เอฟเฟ็คท์ เสียง
อ้อเหมือนเวลาที่เรเอาหอยขึ้นมาแนบหูเป็นเสียงที่ใช้แทนความ
ลึกกลับดำมืดที่ยากจะหยั่งถึง และเสียงสุดแสบปลุกอารมณ์ของ
แฟรงค์ก็คือเสียงของความวิปริต In Dreams เพลงที่อ่อนหวาน
และเพราะอีกเพลงของ รอย ออร์ไบสัน ถูกนำมาใช้ในฉากที่
แฟรงค์ทรมาณเจฟฟรีย์ด้วยอาการที่วิปริตเต็มที่ ฉากที่มีแสงสว่าง
มากที่สุดในห้องของโดโรธีคือฉากโคลแม็กซ์ซึ่งเมื่อเจฟฟรีย์เปิด
ประตูห้องเข้าไปก็เห็นภาพคนสองคนตายอยู่ในท่วงท่าต่างกัน คน
หนึ่งยื่นเลือดไหลโทรมไม่ยอมล้ม อีกคนถูกมัดอยู่กับเก้าอี้ การจัด
ภาพได้จังหวะลงตัวเหมือนกับภาพเขียนชั้นดี แต่ความรู้สึกไม่ผิด
อะไรกับภาพที่งดงามแต่วิตถารในหนังของพอล แวร์โฮเวน

มีผู้กล่าวถึงการนำเสนอในหนังเรื่องนี้ไว้อย่างน่าสนใจ
“ผ้ากำมะหยี่สีน้ำเงินที่ไหวพะเยิบพะยาบอยู่ส่วนล่างของ
เฟรมในช่วงเครดิตเปิดเรื่องมีความหวานที่ฉูดฉาดและโรแมนติก
แบบอิตาเลียน ทำให้นักถึงงานของลูเซียโน วิสกอนตี ขณะ
เดียวกันมันก็เหมือนกับอะไรสักอย่างที่มีชีวิต เหมือนกับการเดิน

ของหัวใจ เสียงประกอบเป็นจังหวะทุ้ม ๆ ที่ลื่นซ้อบใช้ในหนังเรื่อง
นี้มันทำให้คนดูรู้สึกเหมือนติดอยู่ในอวัยวะจำพวกลำไส้ซึ่งมีการ
เคลื่อนไหวอยู่ตลอดเวลา บางครั้งผลัดกัน บางครั้งบีบรัด หรือไม่มี
เดินอยู่เลย ๆ

“สีของดอกไม้จัดจ้านราวกับจะเปรอะออกมาออกกลีบ สี
เขียวก็ข่มจนเกินข่ม ภาพเปิดเรื่องเป็นรั้วไม้สีขาวกับกุหลาบสี
แดงจัด สีสั่นที่ผสมกันอยู่เกือบจะเหมือนศิลปะไซคีเดลิก นกฮูกอัน
เรื่องสยองขวัญอาจจะนึกถึงสีของพันธุ์ไม้ที่ไม่ได้เติบโตขึ้นด้วยปุ๋ย
ชนิดใดที่มีอยู่บนโลกนี้ใน The Color Out of Space ของ
เอช.พี.เลิฟคราฟท์ ความสยดสยองใน Blue Velvet อยู่ตรงที่ทุก
อย่างที่เห็นมันอยู่บนโลกใบนี้ แต่งแต้มอยู่บนเมืองเล็ก ๆ ที่ดู
ธรรมดาที่สุด”

Blue Velvet ได้เข้าชิงรางวัลออสการ์รางวัลเดียว แต่ก็เป็นที่
รางวัลสำคัญมากคือรางวัลผู้กำกับยอดเยี่ยม ซึ่งก็สมควรแล้ว เวิด
ลินซ์ทำได้ดีทั้งทางด้านกำกับผู้แสดง ซึ่งแสดงกันได้ดีเยี่ยมทุกคน
และการใช้ภาษาหนังที่หลากหลาย ู๊ดดี้อัลเลน ถึงกับบอกว่า Blue
Velvet เป็นหนังที่ยอดเยี่ยมที่สุดของปี 1986

สุทธาทกร สันติรักษ์